

Fremsat den 5. marts 2021 af Rasmus Vestergaard Madsen (EL), Jette Gottlieb (EL) og Rune Lund (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om understøttende lovgivning for kommunernes reducere af luftforurening i byerne

Folketinget pålægger regeringen inden november 2021 at fremsætte de nødvendige lovforslag, der giver kommunerne mulighed for henholdsvis at etablere nulemissionszoner, at lade personbiler med dieselmotorer omfatte af miljøzoner,

og at gøre op med politiets vetoret over for trafikændringer, som det beskrives i udspillet om ren luft og miljøzoner fra den socialdemokratiske overborgmester i Københavns Kommune.

Baggrund for forslaget

Luftforureningen i de danske byer er et alvorligt problem med store sundhedsmæssige, klimamæssige og samfundsøkonomiske konsekvenser.

Der er mange kilder til forurening, men busser, taxier og privatbiler udgør nogle af de største kilder til partikelforurening i byerne. Dieselskøretøjer uden partikelfilter er særlig problematiske.

Flere end 4.000 mennesker dør hvert år for tidligt i Danmark på grund af udendørs luftforurening (»Stop luftforurening! Forslag til ny regulering«, Rådet for Grøn Omstilling, oktober 2020). Luftforurening fra trafikken isoleret set er skyld i ca. 900 dødsfald om året (»900 danskere dør af bilos fra fossilbiler hvert år«, Danmarks Naturfredningsforening, december 2018).

Sundhedskonsekvenserne af luftforurening er således ganske alvorlige, men det giver også udslag i samfundsøkonomiske konsekvenser og koster hvert år samfundet dyrt i bl.a. nedsat arbejdsevne og sundhedsomkostninger. Forureningen er skyld i 3,5 millioner dage med begrænset aktivitet grundet alvorlige sygdomme som bl.a. astma, bronkitis og hjertekarsygdomme, og samlet set koster luftforureningen det danske samfund ca. 80 mia. kr. om året, hvilket svarer til 3,5 pct. af bnp (»Stop luftforurening! Forslag til ny regulering«, Rådet for Grøn Omstilling, oktober 2020).

Derfor finder forslagsstillerne det også yderst positivt, at den socialdemokratiske overborgmester i Københavns Kommune, Lars Weiss, har fremsat et udspil om ren luft og miljøzoner, der skal sikre renere luft til københavnere, som det bl.a. beskrives i artiklen »Overborgmesters trafikplaner får blandet modtagelse fra støttepartier« bragt i Altinget den 11. februar 2021.

En række af initiativerne i overborgmesterens udspil forudsætter imidlertid tilpasning af eksisterende lovgivning, herunder miljøbeskyttelsesloven og færdselsloven.

Forslagsstillerne ønsker at imødekomme og understøtte kommunerne i indsatsen mod luftforureningen og dens skadelige virkninger for såvel samfundet som miljøet.

Formålet med beslutningsforslaget er således at pålægge regeringen at sikre den lovgivning, der er nødvendig, for at kommunerne kan etablere nulemissionszoner, kan lade personbiler med dieselmotorer omfatte af miljøzoner, og kan gøre op med politiets vetoret over for trafikændringer.

Mulighed for at etablere nulemissionszoner

Københavns Kommune og øvrige kommuner skal have mulighed for at etablere nulemissionszoner, hvor kun køretøjer, der ikke sviner (dvs. emissionsfrie køretøjer), må færdes. Dette vil give gode byrum til mennesker, en fordel til grønne trafikanter og renere luft. Desuden kan det medvirke til, at de busser og varebiler, der f.eks. kører i det centrale København, omstiller til el.

Personbiler på diesel skal omfattes af miljøzoner

Gamle og svinende dieselbiler hører ikke til i byerne. Derfor skal kommunerne have mulighed for at lade personbiler med dieselmotorer omfatte af miljøzoner og sidestille disse med varevogne.

Det følger af miljøbeskyttelsesloven, at miljøzoner for varebiler skærpes i juli 2022, hvormed der stilles krav om euronorm 5 svarende til indregistrering fra 2009 (lov nr. 590 af 13. maj 2019). Det er forslagsstillerens ønske, at det samme skal gælde for personbiler, der kører på diesel.

Fratag politiet vetoret over for trafikændringer

Politiet står i dag i vejen for, at kommuner kan fredeliggøre veje og skabe gode, grønne byrum, hvor der før var vej. Politiets sagsbehandling har entydigt fokus på fremkommelighed, mens kommuner kan have andre hensyn som f.eks. gode byrum eller trafikikkerhed for bløde trafikanter for øje.

Derfor skal der gøres op med politiets vetoret over for vejprojekter, så det sikres, at ændringer i det trafikale gadebillede sker på et mere helhedsorienteret grundlag.

På denne baggrund vil nærværende beslutningsforslag pålægge regeringen at tilvejebringe den nødvendige tilpasning af eksisterende lovgivning, så det bliver muligt for kommunerne at etablere nulemissionszoner, at lade personbiler med dieselmotorer omfatte af miljøzoner og at gøre op med politiets vetoret over for trafikændringer.

Regeringen pålægges endvidere at fremsætte de nødvendige lovforslag inden november 2021, så kommunerne i nær fremtid er sikret hjemmel til at gennemføre førnævnte indsatser over for luftforureningen i byerne.

Skriftlig fremsættelse

Rasmus Vestergaard Madsen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om understøttende lovgivning for kommunernes reducere af luftforurening i byerne.

(Beslutningsforslag nr. B 202)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.